

Efter mit Forslag her skulde den endvidere dømme i Sager, der af en Organisation anlagdes mod en anden til Idømmelse af en Konventionalbøde, for *Omgaaelse af Tariffen* og andre Aftaler og endvidere for *ulovlig Etablering af Arbejdsstandsninger* i Strid med indgaaede Overenskomster.

Endelig, naar en Arbejdsstandsning var bebudet, skulde Dommeren kunne afgøre, om dette Skridt var lovligt, naar Modparten indbragte Spørgsmaalet for Retten, eller naar Modparten ved at protestere mod dets Lovlighed foranledigede den, der havde bebudet Arbejdsstandsningen, til at indbringe Spørgsmaalet.

Og samtidig med, at man paatog sig de nævnte Garantier, skulde man begrænse Erstatningsansvaret og derved undgaa de besværlige, kostbare og ret uberegnelige Skadeserstatningssøgmaal, som nu ere saa almindelige ved Domstolene.

En saadan Domstol vilde ikke komme til at gaa Fagenes Voldgiftsretter i Næringen; den vilde jo først komme til at fungere, naar det viste sig, at Voldgiftsreglerne i Faget ikke funktionerede, og den vilde ofte have Anledning til netop at bringe Fagets Voldgiftsret i Funktion.

Jeg skal nu gaa over til at undersøge, hvad vi paa de omtalte Omraader kan lære af Udlandet. Først skal jeg bemærke, at vi ikke paa Forhaand kan vente at lære meget, fordi vi vistnok paa disse Omraader høre til de forreste i Udviklingen og i hvert Fald staar noget anderledes paa Grund af den særlig stærkt udviklede Organisering af Arbejderne hos os.

Men dernæst skal jeg bemærke, at vi her ere inde paa et af de allervanskeligste Felter at vinde Klarhed paa i et fremmed Land. Læren om Skadeserstatning hører til det allervanskeligste i et Lands Jura: Hvornaar er en Handling saa retstridig, at den medfører Erstatningspligt? Kræves der dertil Forsæt eller Uagtsomhed? eller er hændelig Skade nok? Er man erstatningspligtig ogsaa for sine Fuldmægtiges Handlinger? Hvilken Skade skal betales, den direkte paaførte eller den mere indirekte? Og hvorledes skal den skete Skade bevises? Det er lutter Spørgsmaal, som man ikke kan finde fuldt besvarede i Landenes Love. Lovgivningen har som Regel ikke i Landene turdet binde an med alle disse Spørgsmaal, men overladt det til Domstolspraksis, og dette gør det saa vanskeligt at trænge til Bunds i udenlandske Forhold.

Hvad *England* angaar, har jeg faaet det Indtryk af mine Studier, at det her berørte Spørgsmaal ikke har nogen nævneværdig Betydning, fordi der hos Englænderne er udviklet en særlig stærkt udpræget Følelse af Respekt for indgaaede Overenskomster.

Det er vistnok bl. a. det udviklede Sportsliv, den gennem Sportskampene skærpede Sans for, hvad der er fair — fair play — og hvad der ikke er fair, som helt igennem ogsaa præger Englændernes Holdning i Arbejderkampene. Har Organisationen indgaaet en Overenskomst, skal den ogsaa holdes, og et Forsøg i modsat Retning rejser en Indignation i alle Lejre, som er ganske uimodstaaelig.

Organisationslovene i England gør Indtryk af det samme, og jeg kunde have Lyst til at nævne som Eksempel en enkelt Retssag, fordi den paa forskellig Maade kaster Strejfflys over engelske Forhold og engelsk Tankegang.

Der var noget, som Arbejderne i en Kulmine vistnok i 1903 var misfornøjede med — det var en Lønberegning — og da Mineejereren ikke vilde gaa ind paa deres Forlangende, nedlagde de Arbejdet. De havde ikke faaet Tilladelse af deres Fagforening